

Aandacht voor matching

Bemiddeling door Stichting FLASH,
vergunninghouder interlandelijke adoptie

Samenvatting

Op verzoek van de Minister van Justitie heeft de Inspectie jeugdzorg in 2009 toezicht uitgevoerd naar interlandelijke adoptie.

De kwaliteit van de bemiddeling bij interlandelijke adoptie stond centraal in dit onderzoek van de Inspectie jeugdzorg. Het onderzoek is uitgevoerd bij de zeven Nederlandse vergunninghouders interlandelijke adoptie (hierna: vergunninghouders) en de Raad voor de Kinderbescherming. De inspectie heeft gekeken op welke manier deze organisaties gegevens over kinderen en aspirant-adoptieouders verzamelen en beoordelen met het oog op een goede matching. Volledige en betrouwbare informatie over de kenmerken en behoeften van een kind (kindprofiel) en de mogelijkheden van aspirant-adoptieouders verhoogt immers de kans op een goede 'match' tussen beiden.

Een deel van de kinderen heeft behoefte aan bijzondere zorg. Dit zijn bijvoorbeeld kinderen met een (operabele) handicap of een medische aandoening, maar ook kinderen met een ernstig belaste achtergrond. Aangezien steeds meer kinderen met een bijzondere zorgbehoefte worden aangeboden voor adoptie, is het des te meer van belang dat vergunninghouders zicht hebben op de kenmerken en behoeften van elk kind. Dan kan gericht worden gezocht naar ouders, die de benodigde zorg en opvoeding kunnen bieden

In dit rapport zijn de resultaten van het onderzoek bij de vergunninghouder Stichting FLASH weergegeven.

Stichting FLASH is een vergunninghouder die bemiddelt bij de adoptie van kinderen uit Haïti, Hongarije en Sri Lanka. Alle drie de landen zijn betrokken bij het onderzoek naar de kwaliteit van de bemiddeling.

Conclusie van het onderzoek bij FLASH is, dat deze vergunninghouder voldoende aantoonbare inspanningen verricht om een compleet beeld te krijgen van elke kind, hoewel de kindgegevens niet altijd volledig en betrouwbaar zijn. Dit laatste wordt veroorzaakt door het feit dat de controlemogelijkheden in het zendende land voor FLASH begrensd zijn.

Verder gaat FLASH binnen de mogelijkheden voldoende bewust om met de verantwoordelijkheden om geschikte adoptieouders te vinden voor een kind. De afwegingen die FLASH maakt over de matching van kind en adoptieouders zijn echter niet zichtbaar in de dossiers.

Het evalueren en verbeteren van de eigen werkwijze gebeurt op een voldoende systematische manier en waar mogelijk worden verbeteringen aangebracht in de eigen werkwijze.

Om de kwaliteit van de bemiddeling verder te verbeteren doet de inspectie de volgende aanbevelingen aan Stichting FLASH:

Maak een kindprofiel voor elke bemiddeling

Het kindprofiel benoemt de specifieke kenmerken en (zorg- en opvoeding)behoefte van een kind en is gebaseerd op informatie over de sociale achtergrond, de ontwikkeling en medische aspecten van het kind. Een informatief kindprofiel is een van de voorwaarden voor een zorgvuldige match tussen kind en aspirant-adoptieouders.

Maak besluitvorming rond de matching inzichtelijk in het dossier

Het vastleggen van de besluitvorming stimuleert eenduidig werken en vergemakkelijkt het periodiek evalueren van de bemiddelingen. Ook biedt het een vorm van verantwoording naar de geadopteerde.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting.....	3
Hoofdstuk 1 Inleiding	7
Hoofdstuk 2 Matching en vergunninghouders	9
Hoofdstuk 3 Beknopte schets van Stichting FLASH.....	11
Hoofdstuk 4 Resultaten en conclusies	13
4.1 Verzamelen van kindgegevens	13
4.2 Matching tussen kind en aspirant-adoptieouders.....	14
4.3 Evalueren en verbeteren	15
4.4 Contact met gezin na plaatsing van het kind.....	15
Hoofdstuk 5 Aanbevelingen.....	17
Bijlage 1 Toetsingskader	19

Hoofdstuk 1 Inleiding

Op verzoek van de Minister van Justitie deed de Inspectie jeugdzorg in 2009 toezicht naar interlandelijke adoptie. De vraag die richting gaf aan het onderzoek luidt: is de bemiddeling bij interlandelijke adoptie van voldoende kwaliteit?

De inspectie deed onderzoek bij de meest betrokken Nederlandse partijen, namelijk de zeven vergunninghouders interlandelijke adoptie (hierna: de vergunninghouders) en de Raad voor de Kinderbescherming. De resultaten van het onderzoek zijn beschikbaar via een rapport per vergunninghouder en een rapport over de Raad voor de Kinderbescherming.

Bemiddeling en het belang van gegevens

Een belangrijk onderdeel van bemiddeling is het verzamelen en beoordelen van gegevens over kind en aspirant-adoptieouders. Volledige en betrouwbare informatie over kind en aspirant-adoptieouders verhoogt immers de kans op een goede 'match' tussen beiden.

Vergunninghouders verzamelen relevante informatie over het kind en controleren of de informatie volledig en betrouwbaar is. De Raad voor de Kinderbescherming doet onderzoek naar de geschiktheid van aspirant-adoptieouders.

Kwaliteitskader vergunninghouders interlandelijke adoptie

Met het ondertekenen van het Kwaliteitskader vergunninghouders interlandelijke adoptie¹ in 2008 onderstrepen de vergunninghouders hun intentie om te komen tot een eenduidige werkwijze van voldoende kwaliteit, waarbij het belang van het kind goed tot uiting komt.

Het kwaliteitskader bevat richtlijnen op het gebied van de bedrijfsvoering, inhoudelijke eisen aan de bemiddeling en afspraken over de samenwerking tussen vergunninghouders. Vanaf 2010 dienen alle vergunninghouders te werken volgens de richtlijnen. Het kwaliteitskader is betrokken bij het onderzoek wat betreft de inhoudelijk eisen aan het adoptieproces.

Onderzoek bij Stichting FLASH

In dit rapport vindt u de resultaten van het onderzoek bij Stichting Flash, een vergunninghouder die bemiddelt bij de adoptie van kinderen uit Haïti, Hongarije en Sri Lanka. Het rapport geeft een beeld van de kwaliteit van:

1. het verzamelen en beoordelen van kindgegevens door FLASH;
2. de matching van kind(eren) en aspirant-adoptieouders door FLASH;
3. het evalueren en verbeteren van de eigen werkwijze door FLASH.

Daarnaast is bekeken hoe FLASH adoptiegezinnen begeleidt na plaatsing. Dit onderdeel van het onderzoek had een inventariserend karakter.

¹ Kamerstukken II, 2007-2008, 31265, nr. 8, Bijlage.

Er is gesproken met één bestuurslid (tevens office manager) en één medewerker adoptie van FLASH op basis van gestructureerde vragenlijsten. Ook zijn vijf dossiers bestudeerd van bemiddelingen die in 2008 zijn afgerond, drie uit Haïti, één uit Hongarije en één uit Sri Lanka.

Het is van belang om te vermelden dat dit rapport conclusies bevat over de kwaliteit van de bemiddeling bij FLASH en niet over het functioneren van de gehele adoptieketen.

Leeswijzer

Hoofdstuk twee bevat enige achtergrondinformatie over matching en vergunninghouders en in hoofdstuk drie leest u een beknopte schets van Stichting FLASH. In hoofdstuk vier staan de resultaten en conclusies van het onderzoek, gevolgd door de aanbevelingen aan FLASH in hoofdstuk vijf. In de bijlage vindt u het toetsingskader (bijlage 1).

Hoofdstuk 2 Matching en vergunninghouders

Er zijn op dit moment zeven organisaties in Nederland die beschikken over een (tijdelijke) vergunning van de Minister van Justitie om te bemiddelen bij internationale adoptie.

De vergunninghouders opereren in een internationale context: het proces van interlandelijke adoptie bestaat uit veel stappen met betrokkenheid van veel verschillende organisaties buiten Nederland. Een vergunninghouder vormt een schakel in de adoptieketen en de invloed van vergunninghouders op het geheel is dan ook beperkt.

Risico's bij bemiddeling

De kwaliteit van het bemiddelingsproces is onder meer afhankelijk van de kwaliteit van de gegevens over kind(eren) en aspirant-adoptieouders. Aangezien een deel van het adoptieproces zich onttrekt aan de directe invloedssfeer van het Nederlandse beleid en toezicht, is het onvermijdelijk dat Nederland enig risico accepteert op malafide adopties. Dit risico kan enigszins beperkt worden door het treffen van maatregelen, zoals uitwisseling van ambtsberichten over adoptiepraktijken in zendende landen en harmonisatie van Europees adoptiebeleid.

Ter voorbereiding van het toezicht vond vooronderzoek plaats naar de aard van de (beïnvloedbare) risico's in het bemiddelingsproces. Vervolgens is besloten het onderzoek te richten op de manier waarop de vergunninghouders en Raad voor de Kinderbescherming omgaan met de volgende risico's van interlandelijke adoptie:

- de kenmerken en behoeften van het kind (kindprofiel) zijn onvoldoende duidelijk;
- de bereidheid en capaciteiten van (aspirant-)adoptieouders zijn onvoldoende duidelijk;
- de 'match' tussen kind en (aspirant-)adoptieouders is onvoldoende passend in de praktijk.

Volledigheid en betrouwbaarheid van gegevens

Er is een grote diversiteit aan landen die kinderen aanbieden voor adoptie. Allereerst zijn culturele, politiek-bestuurlijke en sociaal-economische omstandigheden in zendende landen van invloed op de voorwaarden en omstandigheden waaronder kinderen worden aangeboden voor adoptie. Daarnaast heeft een deel van de zendende landen het Haags Adoptieverdrag ondertekend (of werkt in de geest van het verdrag), terwijl andere landen hun eigen opvattingen over adoptie hebben.

De mogelijkheden van vergunninghouders om de volledigheid en de betrouwbaarheid van de gegevens die het zendende land verstrekt over het kind te controleren, dienen binnen deze context gezien te worden.

Kinderen met special needs

De laatste jaren groeit het aantal adoptiekinderen met een zogenaamde special need, dat naar Nederland komt. Special need kinderen zijn kinderen met een bijzondere zorgbehoefte, bijvoorbeeld vanwege een medisch risico, een (al dan niet operabele) handicap of een ernstig belaste achtergrond. Hoewel de vergunninghouders het begrip special need verschillend invullen, wijst ook het kwaliteitskader op het belang van zorgvuldige matching van deze groep kinderen².

Naast de risico's die alle adoptiekinderen lopen vanwege een verlieservaring en het verlaten van hun culturele achtergrond, is het aannemelijk dat special need kinderen door hun kwetsbaarheid meer risico's lopen. Juist bij deze kinderen is een zorgvuldige matching met aspirant-adoptieouders van groot belang. Het feit dat het soms lastig is om betrouwbare informatie te ontvangen uit landen van herkomst kan juist bij adoptie van special need kinderen extra zwaar wegen.

Matching in Nederland en in het buitenland

De daadwerkelijke matching van kind en aspirant-adoptieouders vindt in veel gevallen plaats in het land van herkomst, dus in het land waar het kind is geboren. Dit houdt in, dat de Nederlandse vergunninghouder informatie over aspirant-adoptieouders opstuurt naar het zendende land, waarna het zendende land een voorstel doet voor een kind aan de vergunninghouder. De werkzaamheden van de vergunninghouder beperken zich bij deze vorm van matching tot het controleren of het voorstel van het zendende land aan alle eisen voldoet, inclusief het controleren van kindgegevens en het voorleggen van het voorstel aan de Nederlandse aspirant-adoptieouders.

Er zijn ook landen en situaties waarbij de vergunninghouder het voorstel voor een match tussen kind en aspirant-adoptieouders doet en dat voorstel ter goedkeuring voorlegt aan het land van herkomst. Dat komt bijvoorbeeld voor bij de adoptie van special need kinderen en siblings (kinderen met een biologische of sociale verwantschap).

² Bij special need kinderen, meerlingen en kinderen van 2 jaar en ouder kunnen extra documenten nodig zijn voor een goede matching. (...) Gelet op de bijzondere voorgeschiedenis en/of omstandigheden kunnen aanvullende medische, sociale en/of ontwikkelingsgegevens over het (de) kind(eren) noodzakelijk zijn. Ook kan een aanvullend gezinsrapport nodig zijn waarbij specifiek onderzocht wordt of de geselecteerde ouders voor dit kind/deze kinderen geschikt zijn (Bron: Kamerstukken II, 2007-2008, 31265, nr. 8, Bijlage).

Hoofdstuk 3 Beknopte schets van Stichting FLASH

Stichting FLASH is op initiatief van een aantal adoptieouders in 1979 opgericht. FLASH is een kleine organisatie die bestaat uit zowel betaalde krachten als vrijwilligers en telt 4 medewerkers (2 deels betaald, 1 vrijwilliger en tevens bestuurslid, 1 vrijwilliger op oproepbasis). FLASH bemiddelt momenteel bij adopties uit Haïti, Hongarije en Sri Lanka. Uit alledrie de landen worden zowel gezonde kinderen als kinderen met special needs, oudere kinderen (2 jaar of ouder) en meerlingen bemiddeld. Het aantal kinderen dat FLASH bemiddelde in Nederlandse gezinnen nam toe van 6 (in 2004) tot 29 (in 2008). In 2008 werden 21 kinderen uit Haïti, 4 uit Hongarije en 4 uit Sri Lanka bemiddeld. Het aantal aspirant-adoptieouders op de wachtlijsten van FLASH wordt bepaald door het aantal bemiddelingen dat zij per jaar in het adoptieland denken te kunnen realiseren en de tijd die dat kost. Momenteel zijn de wachtlijsten voor alle drie de landen gesloten.

Vormen van matching door Stichting FLASH

Binnen FLASH komen twee vormen van matching voor. Bij matching van alle kinderen, met uitzondering van special need kinderen uit Hongarije, zendt FLASH de informatie over aspirant-adoptieouders naar het zendende land. De matching vindt plaats in de landen zelf. FLASH controleert in alle gevallen het voorstel van het zendende land en legt het vervolgens voor aan de aspirant-adoptieouders, die besluiten al dan niet in te gaan op het voorstel.

Alleen bij special need kinderen uit Hongarije is de procedure anders. FLASH krijgt het verzoek van de centrale autoriteit in Hongarije adoptieouders te zoeken voor het te adopteren kind met special needs. Als FLASH deze niet in haar eigen bestand heeft, dan wordt een oproep op de website geplaatst. Uit Hongarije komt ongeveer 1 keer per jaar een dergelijk verzoek om aspirant-adoptieouders te zoeken voor kinderen met een ernstige ontwikkelingsachterstand of medische problemen, die gedurende een langere periode extra zorg vragen.

De manier waarop gematcht wordt in de landen van herkomst is per land verschillend.

In Haïti werkt FLASH samen met een vast kindertehuis, 'God's Littlest Angels'. De directrice van het kindertehuis is tevens de contactpersoon voor FLASH. De directrice selecteert bij elk kind 3 dossiers. Zij matcht vervolgens op gezinsomstandigheden, wensen van de ouders, inhoud van het gezinsrapport, geloof en op de reden waarom aspirant-adoptieouders een kind uit Haïti willen adopteren. Na de matching ontvangt FLASH het voorstel per mail.

De gerechtelijke procedures voor interlandelijke adoptie in Haïti zijn uitgebreid en tijdrovend. Het adoptiedossier moet ten eerste langs de Haïtiaans kinderbescherming (IBESR) waar het kind en de adoptieouders formeel gekoppeld worden. Na goedkeuring door de IBESR gaat het dossier naar de rechtbank die in veel gevallen de biologische ouder(s) oproept om te verifiëren of de eerder gedane afstandsverklaring juridisch correct is afgelegd. Hierna wordt de adoptieakte beschreven. Ten slotte moet het dossier nog via de Minister van Buitenlandse zaken, van Justitie en van Binnenlandse Zaken. Dan wordt het dossier vrijgegeven en kan een paspoort en visum worden aangevraagd.

In Hongarije heeft zowel de centrale overheid als de provinciale overheid een rol in de adoptieprocedure. FLASH stuurt het dossier van de aspirant-adoptieouders naar de centrale autoriteit in Hongarije. Na goedkeuring van het dossier selecteert de centrale autoriteit een aantal dossiers van aspirant-adoptieouders bij een bepaald adoptiekind. Vervolgens wordt de provinciale overheid gevraagd de uiteindelijke aspirant-adoptieouders te kiezen. Matching gebeurt op basis van onder andere het gezinsrapport (wensen en mogelijkheden aspirant-adoptieouders) en de foto's van aspirant-adoptieouders (uiterlijke gelijkenis). Het matchingsvoorstel wordt na goedkeuring door de centrale autoriteit naar FLASH gestuurd.

In Sri Lanka dient FLASH alle adoptieaanvragen in bij de Probation (kinderbescherming), dit is de centrale autoriteit in Sri Lanka. Een vaste contactpersoon gaat voor FLASH de kindertehuizen langs om te kijken of er adoptabele kinderen zijn. Via de contactpersoon komen de documenten van de kinderen terecht bij de Probation die officieel de matching doet. De matching is afhankelijk van onder andere de mogelijkheden van aspirant-adoptieouders een adoptiekind (eventueel met special needs) te adopteren. Ook is de invloed van de contactpersoon in Sri Lanka van belang. Na de matching ontvangt Stichting FLASH het voorstel via de fax.

Hoofdstuk 4 Resultaten en conclusies

Dit hoofdstuk bevat een beknopte beschrijving van het bemiddelingsproces bij Stichting FLASH, gevolgd door een aantal conclusies over de kwaliteit. Het hoofdstuk is ingedeeld op basis van de volgende vier werkzaamheden van vergunninghouders:

- verzamelen van kindgegevens;
- matching tussen kind en aspirant-adoptieouders;
- evalueren en verbeteren;
- contact met gezin na plaatsing van het kind.

4.1 Verzamelen van kindgegevens

Volgens de medewerkers van FLASH lukt het redelijk goed alle kindgegevens te verzamelen. Wanneer informatie ontbreekt wordt dit altijd opgevraagd en gekregen. Een medische verklaring en een psychologisch rapport worden standaard aangeleverd. In Hongarije moet FLASH wel eens vragen om het actualiseren van de gegevens. In Sri Lanka werkt FLASH tegenwoordig met een vaste arts. Deze arts onderzoekt elk kind omdat FLASH de kwaliteit van de medische gegevens van de centrale autoriteit onvoldoende vond.

De betrouwbaarheid van de gegevens hangt volgens de medewerkers voor een groot deel samen met vaste contactpersonen in de landen van herkomst. Doordat FLASH al jaren samenwerkt met dezelfde personen is er een vertrouwensband ontstaan. Als er twijfel is over de betrouwbaarheid van kindgegevens neemt FLASH contact op met de contactpersoon en vraagt om aanvulling of extra gegevens. Een van de bestuursleden van FLASH is van Hongaarse origine. Dit vergemakkelijkt de communicatie met de contactpersonen in Hongarije en het duiden van de informatie. Ook gaat FLASH minimaal eenmaal per jaar naar alle drie de landen om eventuele knelpunten in het hele adoptieproces door te nemen.

Een risico met adoptiekinderen uit Haïti dat FLASH signaleert, is dat de verstrekte informatie een momentopname is. De procedure in Haïti duurt nog 2 jaar na acceptatie van een adoptiekind, waardoor er altijd een risico is dat de gegevens bij aankomst van het adoptiekind niet meer kloppen of de (medische) situatie anders is geworden. Het komt voor dat een kind na aankomst onverwachte problemen blijkt te hebben, zoals orthopedische problemen. FLASH heeft nu het voornemen om van het kindertehuis in Haïti jaarlijks een update van de medische gegevens te vragen.

FLASH vertaalt de kindgegevens niet standaard in de vraag wat een specifiek kind nodig heeft (= kindprofiel). Ook niet voor adoptiekinderen met special needs, die een bijzondere zorgbehoefte hebben.

Conclusie

De gegevens waar FLASH mee werkt zijn niet altijd volledig en betrouwbaar, maar FLASH verricht voldoende aantoonbare inspanningen om een zo compleet en betrouwbaar mogelijk beeld te krijgen van elk kind. Wel is bij de medewerkers aandacht nodig voor het standaard formuleren van een kindprofiel, zeker nu steeds meer kinderen met special needs, oudere kinderen en meerlingen ter adoptie worden aangeboden.

4.2 Matching tussen kind en aspirant-adoptieouders

Het intake gesprek met aspirant-adoptieouders wordt altijd door 2 medewerkers van FLASH gevoerd. Voor het voeren van een intakegesprek wordt gebruik gemaakt van een vast format. De verslaglegging op basis hiervan is terug te vinden in de dossiers. Tijdens het intakegesprek wordt altijd ingegaan op vragen of opmerkingen die voortkomen uit het gezinsrapport van de Raad voor de Kinderbescherming, dat medewerkers van FLASH van te voren doornemen. Als er twijfels zijn over de opvoedingscapaciteiten van aspirant-adoptieouders vraagt FLASH via de centrale autoriteit in Nederland (Ministerie van Justitie) een aanvullend gezinsonderzoek aan bij de Raad voor de Kinderbescherming. Hiervoor kan FLASH een specifieke vraag formuleren. Als FLASH niet voldoende overtuigd is van de opvoedingscapaciteiten van aspirant-adoptieouders bemiddelt zij niet voor hen.

Indien aspirant-adoptieouders in aanmerking komen voor een specifiek adoptiekind bespreekt de medewerker van FLASH het voorstel (sekse en leeftijd van het kind) kort telefonisch met aspirant-adoptieouders. Bij een positieve reactie wordt een afspraak gemaakt voor een voorstelgesprek. Tijdens dit gesprek wordt het voorstel doorgenomen, inclusief de medische gegevens van het kind. Aspirant-adoptieouders krijgen op grond van de kindgegevens maximaal een week bedenktijd. Pas als zij akkoord gaan krijgen ze foto's van het adoptiekind te zien. Deze werkwijze wordt gehanteerd voor zowel jonge, gezonde kinderen als special need- en oudere kinderen. Ook het voorstelgesprek wordt aan de hand van een vast format gevoerd. In de dossiers zijn verslagen gevonden die volgens dit format gemaakt zijn.

Alleen als er een beginseltoestemming op naam moet worden gevraagd (twee of meer kinderen, afwijking van de leeftijdsnorm of kinderen uit verdragslanden) wordt gemotiveerd aan de centrale autoriteit in Nederland waarom de aspirant-adoptieouders bij bepaalde kinderen passen. Verder zijn er in individuele dossiers geen afwegingen zichtbaar over de matching van kind en adoptieouders. Wel is het adoptieproces van FLASH goed navolgbaar doordat alle communicatie met aspirant-adoptieouders in de dossiers is opgenomen.

Conclusie

FLASH gaat binnen de mogelijkheden voldoende bewust om met de verantwoordelijkheid om geschikte adoptieouders te vinden voor een kind. Wel is aandacht nodig voor het transparant maken van afwegingen rond matching in dossiers.

4.3 Evalueren en verbeteren

Alle adoptieouders ontvangen tijdens vaste momenten in de procedure twee vragenlijsten over hun ervaringen met de adoptieprocedure en de dienstverlening van FLASH. Het eerste deel van de vragenlijst ontvangen adoptieouders na het verzenden van hun dossier naar het adoptieland. Deze bevat vragen over informatieverstrekking, aanmelding en de te verzamelen documenten door de adoptieouders. Het tweede deel van de vragenlijst ontvangen de adoptieouders nadat de adoptie is gerealiseerd. Deze lijst bevat vragen over onder andere de wachttijd, het adoptievoorstel en de communicatie met FLASH.

De antwoorden op de vragenlijsten worden jaarlijks verwerkt in scores per processtap en weergegeven in grafieken en tabellen met bijbehorende beoordelingsschalen. De uitkomsten worden geanalyseerd en er worden eventueel verbetermaatregelen genomen. Hier wordt ook in het jaarverslag van FLASH aandacht aan besteed.

Conclusie

FLASH onderzoekt en analyseert de ervaringen van adoptieouders op een voldoende systematische manier en brengt waar mogelijk verbeteringen aan in de eigen werkwijze.

4.4 Contact met gezin na plaatsing van het kind³

De verantwoordelijkheid voor het contact na plaatsing is belegd bij de adoptiemedewerkers. FLASH neemt gedurende het eerste jaar nadat de adoptie is afgerond 3 keer telefonisch contact op. Aan de hand van een vaste vragenlijst wordt met de adoptieouders het verloop van het opnemen van het adoptiekind in het gezin en de ontwikkelingen van het kind doorgenomen. Ook leest FLASH de follow-up rapportages die adoptieouders aanleveren voor het land van herkomst. Mochten hier dingen uit opvallen dan neemt FLASH contact op met de adoptieouders.

³ Dit onderdeel van het toezicht had een inventariserend karakter, vandaar dat een conclusie ontbreekt.

Hoofdstuk 5 Aanbevelingen

Dit hoofdstuk bevat een aantal aanbevelingen om de kwaliteit van de bemiddeling verder te verbeteren. Ze sluiten zoveel mogelijk aan bij de werkzaamheden die in dit toezicht zijn onderzocht: het verzamelen van gegevens, het matchen van kind en aspirant-adoptieouders en tot slot het proces van evalueren en verbeteren.

De Inspectie jeugdzorg doet de volgende aanbevelingen aan Stichting FLASH:

- Maak een kindprofiel voor elke bemiddeling

Het kindprofiel benoemt de specifieke kenmerken en (zorg- en opvoeding)behoefte van het kind en is gebaseerd op informatie over de sociale achtergrond, de ontwikkeling en medische aspecten van het kind. Een informatief kindprofiel is een van de voorwaarden voor een zorgvuldige match tussen kind en aspirant-adoptieouders.

Binnen de groep kinderen die wereldwijd voor adoptie worden aangeboden, stijgt het aandeel kinderen met een special need. Juist bij kinderen met specifieke zorg- en opvoedingsbehoefte is het van belang om elk kind te matchen met aspirant-adoptieouders die de benodigde zorg en opvoeding kunnen bieden.

Het belang van het kindprofiel geldt zowel voor bemiddelingen waar de vergunninghouder zelf het initiatief heeft bij de matching, als voor bemiddelingen waar de vergunninghouder de voorgestelde match uit het zendende land controleert.

- Maak besluitvorming rond de matching inzichtelijk in het dossier

Het inzichtelijk maken van de afwegingen die invloed hebben gehad op een individuele matching van kind en aspirant-adoptieouders dient drie doelen.

Ten eerste stimuleert het verwoorden van en discussie over afwegingen de eenduidigheid van werken.

Daarnaast maakt verslaglegging over matching (in combinatie met het enigszins volgen van hoe het adoptiegezin vergaat) het periodiek evalueren van de bemiddelingen mogelijk.

Tot slot is het opnemen van het besluitvormingsproces een vorm van verantwoording naar de geadopteerde.

Bijlage 1 Toetsingskader

Hieronder vindt u het toetsingskader dat de Inspectie jeugdzorg hanteerde als ‘meetlat’ bij het toezicht op de vergunninghouders interlandelijke adoptie. De eerste kolom bevat de onderzoeksthema’s, in de tweede kolom staan de criteria (wanneer is het goed) en de derde kolom illustreert hoe de inspectie onderzoekt of een vergunninghouder voldoet aan de vereisten.

Thema	Criteria	Indicatoren
Verzamelen van kindgegevens	De vergunninghouder zorgt dat de relevante kindgegevens compleet en actueel zijn	<ul style="list-style-type: none"> * Het dossier bevat kindgegevens volgens de richtlijnen van het kwaliteitskader * De vergunninghouder onderneemt activiteiten indien de gegevens niet compleet en actueel zijn
	De vergunninghouder zorgt dat de kindgegevens betrouwbaar zijn	<ul style="list-style-type: none"> * De vergunninghouder verricht activiteiten om de betrouwbaarheid van gegevens te controleren * De vergunninghouder minimaliseert het risico van besluitvorming op basis van onbetrouwbare informatie
	De vergunninghouder formuleert op basis van de kindgegevens wat het kind nodig heeft	<ul style="list-style-type: none"> * De vergunninghouder vertaalt de kindgegevens in behoeften van het kind en in noodzakelijke capaciteiten van aspirant-adoptieouders
Matching tussen kind en aspirant-adoptieouders	De vergunninghouder verzamelt en/of beoordeelt informatie over wensen en grenzen van aspirant-adoptieouders	<ul style="list-style-type: none"> * De vergunninghouder voert een intakegesprek met aspirant-adoptieouders en legt dit vast
	De vergunninghouder weegt af of aspirant-adoptieouders kunnen bieden wat het kind nodig heeft	<ul style="list-style-type: none"> * De vergunninghouder hanteert een procedure om af te wegen of aspirant-adoptieouders bieden wat het kind nodig heeft
	De vergunninghouder zorgt voor een zorgvuldige voordracht van een voorstel aan aspirant-adoptieouders	<ul style="list-style-type: none"> * De vergunninghouder hanteert een procedure voor het voorstellen van een kind aan aspirant-adoptieouders
Evalueren en verbeteren	De vergunninghouder onderzoekt de ervaringen van adoptieouders en brengt verbeteringen aan in de eigen werkwijze	<ul style="list-style-type: none"> * Vergunninghouder bevroegt adoptieouders na afloop van de procedure over de kwaliteit van de verstrekte informatie (over hun adoptiekind)